

Van VAR naar DBA

Met de invoering van de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (wet DBA) vervalt vanaf 1 mei a.s. de Verklaring Arbeidsrelatie (VAR). Ter vervanging van de VAR kunnen opdrachtgevers en zelfstandigen zonder personeel – als zij dat willen – een voorbeeldovereenkomst van de Belastingdienst gebruiken om vooraf zekerheid te hebben over hun arbeidsrelatie en zo te weten dat er geen sprake is van een dienstbetrekking. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat conform deze overeenkomst wordt gewerkt.

Wat is de VAR?

VAR staat voor verklaring arbeidsrelatie. Als zelfstandig ondernemer moest u jaarlijks een VAR aanvragen om aan uw opdrachtgevers te kunnen laten zien dat de Belastingdienst u beschouwt als zzp'er. Dan hoeft de opdrachtgever geen loonheffing en sociale premies te betalen over uw inkomsten.

Waarom geen VAR meer?

Het probleem met de huidige regeling is dat de VAR - in de ogen van de overheid- zorgt voor schijnzekerheid. U moet namelijk aan een aantal voorwaarden voldoen om een VAR te krijgen, zoals voor minimaal drie verschillende opdrachtgevers werken (bij de VAR-wuo). U kunt hier dus pas in de loop van het jaar aan voldoen, terwijl u wel flinke naheffingen kunt verwachten als u hier toch niet aan voldoet. Bovendien wordt je VAR dan ingetrokken.

Wat nu?

Per 1 mei 2016 gaat de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) in. Dan kunt u als zzp'er of freelancer geen VAR meer aanvragen. Hiervoor in de plaats komt een systeem met modelovereenkomsten. Deze moeten ervoor zorgen dat het financiële risico eerlijker verdeeld wordt als er toch sprake is van een verkapt dienstverband. Nu ligt het risico bij de zzp'er, maar straks wordt ook de opdrachtgever aansprakelijk en is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit vereist aan beide kanten helderheid en structuur.

Belastingdienst

De Belastingdienst heeft begin maart ook een Handreiking DBA gepubliceerd. Deze bevat het beoordelingskader dat de Belastingdienst gebruikt bij de beantwoording van de vraag of een voorgelegde overeenkomst gevolgen heeft voor de loonheffingen. Indien feitelijk sprake is van een arbeidsovereenkomst moet de opdrachtgever (of eigenlijk werkgever) alsnog loonheffingen inhouden en betalen.

De Handreiking DBA bevat vier 'stappen' van beoordeling. Het gaat hierbij om de hoofdlijnen van wet en jurisprudentie. Daarbij vormen de bekende elementen 'gezag', 'persoonlijke arbeid' en 'loon' de rode draad. Het gaat om de volgende stappen:

- 1 Is sprake van een gezagsverhouding tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer?
- 2 Bestaat er een plicht voor de opdrachtnemer om de arbeid persoonlijk te verrichten?
- 3 Is er in de verhouding opdrachtnemer - opdrachtgever sprake van loonbetaling en een loondoorbetalingsplicht?
- 4 Wordt de arbeidsrelatie volgens de wet aangemerkt als een 'echte' dienstbetrekking (op basis van een arbeidsovereenkomst) dan wel als 'fictieve' dienstbetrekking (onder andere op basis van aanneming van werk of op basis van een overeenkomst van opdracht)?

Alle ZZP'ers met een Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) krijgen een brief van de belastingdienst en worden er onder andere chat sessies en webseminars georganiseerd (door de belastingdienst) over de uitleg van de gevolgen van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

In de brief staat ook dat opdrachtgevers en opdrachtnemers van 1 mei 2016 tot 1 mei 2017 de gelegenheid krijgen om, waar nodig, hun werkwijze aan te passen op de nieuwe wet DBA. In de genoemde periode houdt de Belastingdienst wel toezicht, maar vooral in de vorm van voorlichting over de nieuwe werkwijze en het bieden van een helpende hand bij de implementatie. Dit doet de Belastingdienst door samen met de organisaties voor opdrachtgevers en opdrachtnemers voorlichtingsbijeenkomsten te houden.

Wat te doen bij overeenkomst tussen zzp'er en opdrachtgever ?

De invoering van de nieuwe Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA) betekent namelijk dat u als opdrachtgever verantwoordelijk bent en dus aansprakelijk gesteld kunt worden voor te betalen loonheffing en sociale premies als achteraf wordt vastgesteld dat er toch sprake was van een arbeidsrelatie.

Tot op heden toe volstond een VAR-verklaring van de zzp'er of freelancer, maar vanaf 1 mei moet u dus samen een modelovereenkomst invullen voor u gaat samenwerken. Hiermee geef u als ondernemer aan dat u geen verkapt dienstverband aangaat met de zzp'er of freelancer. De ingevulde overeenkomsten kun u laten controleren/toetsen door de Belastingdienst, zodat u geen risico loopt om achteraf in de problemen te komen (met alle fiscale en financiële gevolgen van dien).

Waar het hebben van een VAR-verklaring voorheen volstond, wordt u nu ook actief gecontroleerd door de Belastingdienst op het naleven van de overeenkomst met de zzp'er. Zo moet bijvoorbeeld een zzp'er in de bouwsector in zijn eigen bedrijfskleding en met zijn eigen gereedschap werken. Zie de overeenkomst dus vooral niet als een invuloefening. U moet echt samenwerken zoals u dit afspreekt.

Let op: Zaken die de zelfstandigheid van de zzp'er ter discussie kunnen stellen zijn o.a:

- de opdrachtgever neemt klachten in behandeling over het werk van de opdrachtnemer
- de opdrachtnemer mag niet voor verschillende opdrachtgevers tegelijk werken
- de opdrachtnemer heeft geen beroepsaansprakelijkheidsverzekering
- de opdrachtgever zorgt voor gereedschappen, hulpmiddelen en materialen
- de opdrachtgever is aansprakelijk voor de schade die een opdrachtnemer veroorzaakt in de uitoefening van zijn werkzaamheden

Er geldt wel een inspanningsverplichting in het implementatiejaar. Dit betekent dat de opdrachtgever en opdrachtnemer actief bezig moeten zijn de arbeidsrelatie zodanig vorm te geven dat er buiten dienstbetrekking wordt gewerkt.

Vanaf 1 mei zult u dus moeten werken met een goedgekeurde overeenkomst van opdracht.

U kunt hiervoor ook de modelovereenkomst gebruiken van de Belastingdienst of een voorbeeldovereenkomst van sectoren- en belangenorganisaties.

U kunt ook zelf een overeenkomst opstellen. Indien de opdrachtgever en opdrachtnemer geen gebruik willen of kunnen maken van een model- of voorbeeldovereenkomst, maar wel de zekerheid vooraf willen hebben, kunnen zij ook een eigen overeenkomst aan de Belastingdienst voorleggen ter goedkeuring

Overgangperiode

Zelfstandige ondernemers moeten genoeg tijd hebben om zich voor te bereiden op de veranderingen, vindt de overheid. Daarom hanteert zij een coulanceperiode tot **1 mei 2017**. Tot die tijd houdt de Belastingdienst wel toezicht, maar worden er geen handhavingsmaatregelen toegepast.

Let op: hebt u uw zaakjes als opdrachtgever niet op orde, dan loop u grote kans op strengere controle door de Belastingdienst vanaf 1 mei 2016!

Accountantskantoor B.B.B.

Visseringlaan 18

2288 ER Rijswijk

070-3907860

info@bbbadvies.nl